

Nova Strava

GLASILO NARODNEGA DELAVSTVA

Kmetijski problem

Koliko prebivalstva živi v Jugoslaviji od kmetijskega dela. Položaj kmetijskih delavcev

Po svoji gospodarski strukturi je Jugoslavija agrarna dežela. Od 15 milijonov prebivalcev jih živi okrog 12 milijonov neposredno od poljedelstva. Dobrodni 95 odstotkov prebivalstva so neposredno ali posredno zvezani s poljedelstvom oziroma so odvisni od njega. Okrog 95 odstotkov kmetijskih družin poseduje le 40 odstotkov celotne plodne zemlje, dočim je ostalih 5 odstotkov prebivalcev v posesti okrog 51 odstotkov take zemlje. Tri četrtine prve skupine prebivalcev posedujejo komaj po 2 hektarja zemlje, kar je absolutno premalo za vzdrževanje družine. V Jugoslaviji živi na 100 hektarjih uporabljive in koristne zemlje povprečno po 120 oseb, dočim znaša to število v Rumuniji 87, na Madžarskem 72, v bivši Avstriji 64, in v Nemčiji samo 52. V Jugoslaviji ne odpade na posameznega člana kmetijske družine povprečno niti hektar plodne uporabljive zemlje. Zato je razumljivo, da živi v Jugoslaviji okrog 200.000 poljedelskih delavcev, ki sploh nimajo nobene zemlje, temveč obdelujejo zgolj tujo zemljo. To ni rezultat in posledica pomanjkanja zemlje. Ni le pomanjkanje rodovitne zemlje vzrok gospodar-

ske slabosti posameznikov, temveč je to tudi slab žetveni doprinos, (čigar vzrok je iskati tako v zastalem načinu obdelovanja, kakor tudi v pomanjkanju denarja za nabavo sodobnega orodja ter ostalih sredstev modernega kmetijstva), kar vse kmetu onemogoča, da bi dobil za svoje težko delo odgovarjajoč pridelek in dohodek. Po podatkih Mednarodnega poljedelskega instituta v Rimu znaša povprečni pridelek na 1 hektarju obdelane zemlje v Jugoslaviji komaj 15 metrskih stotov, dočim se v drugih državah tak pridelek giblje med 17 in 24 met. stoti.

Položaj poljedelskih delavcev in «malih kmetov» v Jugoslaviji je izredno težak. Njihov delovni čas znaša na leto povprečno 75 dni, povprečna dnevna mezda pa pri 14 do 18 urnem delu brez vsake oskrbe 22.25 dinarjev. Če preračunamo to potem na vse leto, zasluži družina poljedelskega delavca dnevno le po 4.50 din, kar iznese na osebo le po 1.25 din na dan. Jasno je, da tako gospodarsko stanje, v kakršnem se nahaja pretežni del kmetijskega prebivalstva, ne ustreza niti najprimitivnejšim potrebam človeka.

Nepobitna dejstva

V svetovnem tisku lahko beremo dan za dnem članke o naši domovini in o njenih neizmernih zakladih. Svet nas s te strani že dobro pozna in nas je že pravilno ocenil. Istočasno, ko beremo v svetovnih listih nad omenjenimi članki zveneče naslove: «Jugoslavija, dežela največjih gospodarskih možnosti», ali «Jugoslavija, najbogatejša dežela Evrope», ali «Največja evropska najdišča aluminija so v Jugoslaviji» itd., pa pisci teh sestavkov poudarjajo, da nikakor ne morejo razumeti, kako je mogoče, da srečujejo ob svojih obiskih v naši državi vsepovsod izredno veliko število revnih ljudi, in to v «bogati Jugoslaviji», ki ima vsega na pretek.

Tuji opazovalci ne morejo nikakor verjeti: Da v Jugoslaviji, prebogati na surovinah, skoro ne poznamo industrije, ki bi predelovala to neizmerno prirodno boga-

sivo; da v agrarno prebogati Jugoslaviji odpada povprečno na prebivalca manjša letna poraba pšenice, kakor pa v industrijski Nemčiji in da so v Jugoslaviji neredki veliki predeli, kjer ljudstvo z otroci vred leto in dan ne vidi kruha na mizi; da v Jugoslaviji, ki spada glede cementa med najbogatejše države na svetu, skoro ne poznamo betonskih avtomobilskih cest in da cementne tovarne počivajo v času, ko imamo stotisoče brezposelnih in ko celi okraji ostajajo nedostopni zaradi neprehodnih «cest» in so docela odcepljeni od sveta in življenja; da v Jugoslaviji izkoriščamo komaj 2 odstotka vse razpoložljive vodne sile, medtem ko tiči pretežna večina vasi in mest v egiptovski temi in ob brlečih petrolejkah; da uvažamo v Jugoslavijo ogromne količine industrijskih surovin, na drugi strani pa leže ogromni kompleksi zemlje neobdelani in bi lahko na njih preživeli z gojitvijo in-

Strokovne organizacije

Vse zahteve socialno-gospodarskega značaja morajo biti jasno in vsestransko utemeljene, če hočemo doseči uspeh

Delavci se združujejo v stanovskih organizacijah, katerih namen je predvsem, da zastopajo interese delavskega stanu v socialno-političnem in gospodarskem pogledu. Delavske strokovne organizacije, naslonjene na idejno in številčno moč svojega članstva, imajo v okviru svojih nalog širši in ožji delokrog. V ožjem delokrogu rešujejo predvsem vprašanja, izvirajoča iz delovnega razmerja med delavci in delodajalci, vprašanja zakonite socialne zaščite in končno neštetna vprašanja, ki jih dnevno prinaša delavčovo življenje in ki zahtevajo združene, organizirane pomoči. V širšem delokrogu rešujejo strokovne organizacije načelna vprašanja delavskega stanu, predvsem v kakšni smeri se naj razvija socialna in gospodarska politika v državi in v to svrhu zbirajo gradivo za utemeljitev svojih zahtev in vodijo akcije, da se delavskim zahtevam pribori tudi uspeh.

Delavske organizacije rešujejo vsa stanovska vprašanja samostojno, v lastnem delokrogu in brez vsiljenega vpliva iz kakršne koli strani. Za odločitve strokovnih organizacij je merodajen le interes delavskega stanu. Seveda pa morajo pri svojih odločitvah delavske organizacije upoštevati dejstva, ki odločajo, do kakšne meje so delavske zahteve skladne s splošnimi interesi naroda. Če postavimo to omejitev pri postavljanju delavskih zahtev še nismo pristali, da delavske organizacije pri svojih odločitvah niso popolnoma svobodne. Zavedamo se s tem le tega, da resnih zahtev v imenu delavstva ne moremo postavljati, če so zahteve popolnoma enostransko postavljene in nezdružljive z obstoječim pravnim stanjem v državi in med stanovi. Preko tega osnovnega stava postavljene zahteve bi bile le izraz demagoških gesel, ki nikomur ne morejo koristiti. Prav demagogije se morajo čuvati strokovne organizacije, če hočejo, da se njeni zaključki vedno in povsod smatrajo kot resna zahteva, ki je izvedljiva in ni bila mogoče izrečena samo zato, da laska cenenim razpoloženjem neodgovorne množice.

Pri nas imamo delavske organizacije, ki ne čutijo nobene odgovornosti napram celoti naroda in kaj rade laskajo s svojimi zahtevami gotovemu delu delavstva, ki še ni sposobno preceniti, kaj je utemeljena in stvarna zahteva in kaj ni. Seveda te organizacije s svojim zlonamernim nastopom ne koristijo delavskemu strokovnemu pokretu.

Ne smemo pozabiti, da je v državi delavstvo napram drugim stanovom, posebno kmetiskemu, v veliki manjšini. Delavstvo je preslabotno, da bi s svojo lastno močjo izsililo ukrepe v svojo korist. Na smer socialne in gospodarske politike lahko vpliva delavstvo le s točno utemeljitvijo svojih zahtev, tako da jih noben tehten protirazlog ne more podreiti. Poziv na notranjo in stvarno vrednost delavskih predlogov je gotovo najjačji argument, da se gotovega delavskega vprašanja ne more z zamahom roke odstaviti iz dnevnega reda.

Če se delavske zahteve ne izpolnijo, navzlic tehtni utemeljitvi, ostane delavstvu zadnje sredstvo na razpolago, da se upre nadaljnjemu zapostavljanju in da preneha z delom. Po zakonu je štrajk dovoljen, vendar je zadnje sredstvo, ki se ga delavstvo lahko posluži v obrambo svojih pravic. Treba je dobro premisliti, kdaj se delavstvo posluži štrajka. V veliki meri je odvisen uspeh štrajka zopet od tega, kako so bile zahteve utemeljene in kar je posebno važno, ali lahko zahteve najdejo simpatije vse javnosti, to je tudi tiste, ki na delavskih vprašanjih posredno ni prizadeta. Marsikateri štrajk je bil zlomljen baš zaradi tega, ker je ostal brez simpatij pri širši javnosti. Kajti širša javnost vpliva potem tudi na razpoloženje delavstva samega, ki v boju opeša, ker na vsak korak sreča mišljenje med ljudstvom, da postavlja zahteve, ki niso uresničljive in resne.

Posebno mora delavstvo odklanjati vsako akcijo, ki hoče stanovske zahteve izrabljati le v temne politične namene. Vse zahteve socialno-gospodarskega značaja morajo biti jasno in nedvoumno postavljene, da ne more nihče reči, da so postavljene le za zunanji videz drugim nameram, ki niso izrečene in ki imajo čisto drug namen, kot pa samo zagovarjati stanovska vprašanja.

Delo strokovnih organizacij je polno odgovornosti ne samo napram delavstvu, ampak tudi napram vsej narodovi celoti. Strokovne organizacije ne smejo nikdar izstopiti iz narodove skupnosti, vedno morajo ostati živ del naroda, s katerega usodo so povezane na življenje in smrt. Večkrat se je zgodilo, da so strokovne organizacije več škodovala, kot koristile delavskemu pokretu, če ga niso znale, ali ga niso namerno hotele zastopati tako, kot zahtevajo delavski interesi.

dustrijskih rastlin sto in stotisoče naših stradajočih ljudi itd., itd.

Potrebno nam je silno civilizacijsko delo; potrebni so nam podjetni ljudje, ki bodo znali izkoriščati neizmerne prirodne zaklade v sploš-

no korist vsega jugoslovanskega prebivalstva. Na tej podlagi in v tem cilju nam je prepotrben čim nujnejši sporazum, pa se bodo nedvoumno v popolnem soglasju rešila tudi vsa ostala «pereča vprašanja».

Rudarji T. P. D.

Uspešno zaključena pogajanja za zboljšanje položaja rudarjev pri TPD — Povišek zasluzka znaša nad 4 milijone letno

Pred enim letom so sklenile rudarske strokovne organizacije kolektivno pogodbo s TPD in dosegle tedaj poleg zboljšanja naravnih dajatev tudi 6 odstotno zvišanje temeljnih mezd, akordov in doklad. Ta pogodba je bila za dobo enega leta neodpovedljiva, po 30. aprilu 1939 pa je bila odpovedljiva s 4 mesečnim odpovednim rokom.

Ker so se tekom preteklega leta draginjske prilike zelo spremenile in so se pokazale tudi gotove pomanjkljivosti v obstoječi pogodbi, so začele strokovne organizacije obenem z II. skupino rudarske zadrage akcijo za prilagoditev mezd novim draginjskim razmeram in za odpravo vseh ugotovljenih nedostatkov.

Trboveljska premogokopna družba je ugodila želji strokovnih organizacij, da naj se izvrši revizija obstoječe kolektivne pogodbe brez odpovedi. Dne 31. maja 1939 so se sestali predstavniki delavstva s predstavniki TPD pod predsedstvom g. generalnega ravnatelja Skubeca in so v celodnevni pogajanji končno dosegli nov sporazum v obliki dodatka k sedanji kolektivni pogodbi.

Delavstvo je doseglo sledeča zboljšanja:

1. vsi akordi in doklade se z veljavnostjo od 1. 6. 1939 zvišajo za 4 odstotke, temeljne mezde posameznih kategorij se zvišajo od 4,5—6,73 odstotka tako, da znaša povprečni povisek temeljnih mezd 4,94 odstotka;

2. s 1. VI. 1939 bo uvrstila TPD polovico, s 1. I. 1940 pa še drugo polovico sedanjih učnih kopačev, ki so bili svoječasno pri družbi že zaposleni kot kopači in nato reducirani ter kasneje ponovno sprejeti nazaj v službo, zopet nazaj v kopaško kategorijo;

3. za posamezne kategorije so se zboljšali pogoji za doseg naravnih dajatev;

4. družba je izjavila, da bo tekom dveh mesecev proučila in uredila vprašanje doklad strojnemu osebju, prav tako pa bo proučila tudi vprašanje uvrstitve strojnega osebja v posamezne kategorije, kateremu je priznala za umazana dela delovno obleko.

Poleg teh točk je bilo rešenih še več vprašanj lokalnega značaja, kakor zgraditve kopalnice v Rajhenburgu itd.

Istočasno s povišanjem prejemkov rudarjev so se zvišale tudi temeljne mezde, akordi in doklade delavstva apnenic in kamnolomov TPD v Zagorju za 4 odstotke.

Novi delovni pogoji in mezde veljajo za dobo enega leta in je pogodba do 31. maja 1940 neodpovedljiva. Po tem roku se lahko odpove na štiri mesece. V primeru večjih draginjskih sprememb navzgor ali navzdol, ki bi znašale po indeksu Narodne banke za cene na malo v Ljubljani šest ali več točk, sta se obvezali obe pogodbeni stranki pristopiti brez odpovedi pogodbe k pogajanjem za prilagoditev mezd novim draginjskim razmeram.

Poleg predstavnikov TPD iz vseh obratov so sodelovali na pogajanjih še predstavniki Rudarskega glavarstva, II. skupine rudarske zadrage, Delavske zbornice, Zbornice rudarjev Jugoslavije, Jugoslovanske strokovne zveze, Narodne strokovne zveze, Zveze združenih delavcev in Zveze strojnikov.

Nad 4500 rudarjev bo deležnih gornjega zvišanja zasluzka ter bodo pri sedanjih zaposlitvi pridobili letno nad 4 milijone dinarjev.

Nekaj o Danski

Svetel vzgled pravega napredka in procvita nam nudijo predvsem severni evropski narodi, to so prebivalci skandinavskih držav. Oglejmo si samo približno Dansko.

Danska je država zadovoljnih in naprednih kmetov in delavcev. Danski kmet, bodisi mali, bodisi srednji ali velik, se izredno živo zanima za najsodobnejše znanstvene metode obdelovanja zemlje in skoro kakor po pravilu, razpravljajo kmetje med seboj o tem obdelovanju na cesti, na železnici itd. Na Danskem je težko najti kmečko družino, ki nima lastne domače knjižnice. In čeprav v tej knjižnici včasih ni več, kakor le kakih 10 knjig, so vendar vse te knjige dragocene in visokovredne. Vsak danski kmet je posvečen v vse sodobne gospodarske, socialne in politične probleme. Ti kmetje med seboj trezno razpravljajo o vseh mednarodnih pogodbah, obračunih in zvezah. Vsaka hiša vodi lastno moderno knjigovodstvo, v katerem se točno vodijo vsi dohodki in izdatki, in danski kmet je vsak trenutek točno informiran o rentabilnosti svojega dela.

Na Danskem ni bilo vedno tako. Tam so bili še v prejšnjem stoletju kmetje in delavci v podobnem zaostalem položaju, kakor so še danes pri nas. Po so se našli na Danskem napredni ljudje in narodni voditelji, ki so spregledali napake in krivce narodove zaostalosti. Odpravili so stare, suhoparne klasične šole in uvedli nove, napredne in malemu človeku vsestransko praktične in obče koristne šolske ustanove. Te nove šole so mladim delavskim in kmečkim ljudem v dobi doraščanja razširjale in izpopolnjevale znanje, pridobljeno v otroški dobi v ljudski šoli in pozneje na polju ali v delavnicah. Prav v dobi med 18. in 25. letom starosti se bavi človek z mnogimi, zanj še nerešenimi problemi. In taka nova šola mu razsvetli vse te probleme. Na Danskem je danes že 60 takih visokih narodnih šol. Tudi pri nas v Jugoslaviji nam take šole ne bi škodovala, čeprav pogrešamo zaenkrat še v prvi vrsti zadosti navadnih ljudskih šol, saj je znano, da je skoro polovico Jugoslovancev nepismenih...

Razgled po svetu

Socialno - gospodarski:

Placani dopusti

Romunski minister za delo in socialno skrbstvo je izdal uredbo, s katero podrobno ureja plačane dopuste za delavce. Zanimivo je, da minister zahteva sestavo liste za dopuste takoj spočetka leta, da pozneje podjetniki delavcev ne odpuste ravno iz razloga, da jim odvzamejo pravico do dopusta. Avstralija je uredila plačane dopuste v tekstilni industriji. V Belgiji so na novo urejeni plačani dopusti v strojni industriji, v industriji gumij, celuloze, v ribarstvu in v tovarnah za konserviranje rib, v kemični in v posameznih lesnih industrijah. Portugalska je olajšala predpise za doseg brezplačnega dopusta; v službeno dobo je šteti zlasti tudi vojaško službo. Zanimivo je, da je Belgija resno pristopila k ureditvi plačnega dopusta v poljedelstvu, v gozdarstvu in v vrtnarstvu. Načeloma pripada delavcu za dvomesečno zaposlitev en dan dopusta, t. j. na leto šest dni dopusta.

Posledice oboroževanja

V zadnjih dneh izkazujejo nemške uradne statistike o povpraševanju in ponudbi delovnih sil v Nemčiji zanimivo ugotovitev, da je v Nemčiji povprečno povpraševanje po delavcih, zlasti v težki in kemični industriji, sedemkrat večje, kakor pa je število razpoložljivih in brezposelnih delavcev.

Mladostni delavci

Še vedno je v Zedinjenih državah zaposleno mladostno delavstvo pod starostjo 14. let, to je v času, ko je še mladina šoloobvezna. Statistični podatki izkazujejo, da je bilo v Zedinjenih državah zaposlenih otrok od starosti 10 do 15 let 4,7 %. V južnih krajih države je ta odstotek dosegel celo 10,8 odstotka.

Uspehi treznega dela

Industrija poljedelskih strojev na Češkem in Moravskem, ki je zadnja leta preživljala zaradi slabe plačilne zmožnosti češkoslovaških kmetov in zaradi mednarodnih trgovinskih težav hudo krizo, se je zopet docela popravila in je trenutno tako močno zaposlena, da more najnovejša naročila izvrševati šele s polletnim dobavnim rokom. V tovarnah poljedelskih strojev ni nobenih zalog, povpraševanje iz tujine pa je vsak dan večje.

V obrambo delavskih živcev

Nemška delovna fronta živo deluje na ublažitvi hrupa in ropota strojev v posameznih tovarnah in industrijah. Na znanstveni podlagi so bile vsem prizadetim podjetjem izdane direktive, kako se dasta hrup in ropot uspešno ublažiti z rekonstrukcijo streh, izolacijo temeljev in zidov ter s tem, da stroji ne bodo več v direktni zvezi s tlom in zidovjem, temveč bodo postavljeni tako, da se njihovo tresenje ne bo prenašalo dalje.

Stavka v Ameriki

V nekaterih avtomobilskih tovarnah v Detroitu je stopilo v stavko okrog 24.000 delavcev, ker podjetja niso hotela z njimi obnoviti dosedanje pogodbe. Zaradi stavke teh delavcev je prizadetih še nadaljnjih 9000 delavcev v Chryslerjevi tovarni, kjer dobiva to podjetje posamezne avtomobilске dele iz tovarn, v katerih sedaj delavstvo stavka.

Ceški delavci v Nemčiji

Na delo v Nemčijo je šlo iz Češke približno 36.000 delavcev. «Der neue Tag» poroča, da je precej teh delavcev dobilo za binkoštno praznike 7 do 10 dni dopusta, da obiščejo svoje rodbine. Do meje protektorata imajo brezplačno vožnjo, katero plačajo podjetniki. Za vožnjo v protektoratu pa imajo 50% popust.

Politični:

Pogajanja z Rusijo

Pričakovalo se je, da bodo še ta teden zaključena pogajanja Anglije z Rusijo. Do pričakovane zavezniške pogodbe pa le ni prišlo. Z obeh strani se postavljajo novi predlogi in videti je, da tako Anglija kot Rusija premišljata, s kakšno pogodbo bi najbolj zaščitile svoje interese. Po angleških vesteh se pripravlja pogodba, s katero bi bila Rusija zavezana, da prihiti na pomoč ne samo Poljski, Romuniji in Grčiji, ampak tudi vsaki drugi državi, ki bi bila napadena, ki bi se napadu uprla in zaprosila za pomoč. Isto obveznost bi prevzela tudi Francija in Anglija. Razumljivo je, da spremlja Nemčija pogajanja z Rusijo z veliko vznemirjenostjo. Poroča se celo, da skuša Nemčija navezati ponovno stike z Rusijo. Nemčija ponuja Rusiji neomejen kredit, če se Rusija odreče zavezništvu z zapadnimi vesilama. Vendar je pa te vesti o nemških ponudbah Rusiji sprejeti z vso rezervno. Že prihodnji dnevi bodo pokazali, kaj je na vesteh resničnega. Angleška politična javnost je prepričana, da bo eventualne nemške ponudbe Rusija odklonila in sklenila vojaško pogodbo z Anglijo.

Vojaška obveznost v Angliji

Na kongresu angleške delavske stranke je staval neki poslanec predlog, da se izreče stranka proti vsaki vojaški obveznosti. Predlog pa je bil odklonjen s 7,7 milijona glasov proti 286 tisoč glasovom. Sklep delavske stranke je zanimiv tem bolj, ker so se več tednov širili glasovi, da se bo delavska stranka z vsemi silami borila proti vojaški obveznosti.

Češko zlato

V angleški spodnji zbornici so opozicijski poslanci ostro kritizirali vlado, ker ni določeno izjavila, da ne bo priznala aneksije češkoslovaške. Dalje so opozicijski poslanci ugovarjali, da bi angleška vlada izročila nemški narodni banki šest milijonov funtov zlata, ki so last češke narodne banke. Finančni minister je na kritiko opozicije odgovoril, da bo težko prepovedati prenos češkega zlata na nemško narodno banko spričo odločbe banke za mednarodna izplačila. Končno je finančni minister izjavil, da glede prenosa zlatega zaklada vlada ne bo ničesar ukrenila, dokler ne bo še enkrat poročala spodnji zbornici.

Dobrudža

Predsednik bolgarskega sobranja Mušanov je izjavil, da je Bolgarija v vsej povojni dobi pokazala veliko vzdržnost. Na mnoge pravice je pozabila. Toda na južno Dobrudžo, ki je bila Bolgariji prisojena že na Berlinskem kongresu leta 1877., Bolgarija ne more in ne bo pozabiti. Prebivalstvo tega dela Dobrudže je čisto bolgarsko. Proizvodnja žita v Dobrudži predstavlja 16%, vse pšenične proizvodnje v Bolgariji, med tem ko za Rumunijo ne dosega niti 1%. Bolgarija neče vojne, le svojo Dobrudžo bi imela rada nazaj.

Na Daljnem Vzhodu

Kitajci se z nezmanjšano srditostjo upirajo japonskim napadom. Kitajci trdijo, da so nepremagljivi in da bodo Japonci preje vojaško utrujeni, predno bodo lahko dosegli zmago, o kateri govorijo. Anglija je Kitajski dovolila zopet 1 milijardo din vojnega posojila. Tudi Rusija vedno bolj aktivno posega v vojaški spor na Daljnem Vzhodu. Poznavalet japonske politike opozarjajo na to, da bo angleško-francoska zveza z Rusijo Moskvi močno okrepila hrbet v Evropi in jo zavedla k temu, da bo vodila na Daljnem Vzhodu aktivnejšo politiko. Že sedaj se lahko opazi, da je pričela Rusija pošiljati na kitajsko mejo vedno več vojaštva, poleg vseh vrst orožja, ki ga Rusija dobavlja Kitajski.

TEKOM TEDNA

Socialni mir

Centrala industrijskih korporacij je na svoji skupščini sklenila resolucijo, v kateri med drugim ugotavlja tudi to-le: «Danes je bolj kot kdaj koli prej potreben socialni mir v podjetjih. Zato prosimo, da se onemogoči hujškanje na štrajk in da državne oblasti zagotovijo onim, ki hočejo delati, z zakonom zagarantirano svobodo dela.» — Tudi delavstvo je mišljenja, da je danes potreben socialni mir. Seveda pa ne v tem smislu, da velja za delavce socialni mir, industriji pa lahko predpisujejo delovne pogoje, kakor jim najbolj prija. V rokah delodajalcev je, da se delavci socialno ne vznemirjajo. Delodajalci naj s širokogrudno uvidevnostjo obravnavajo delavske zahteve in delavstvo se gotovo ne bo posluževalo stavk, da doseže svoje pravice. Glede stavk pa niso potrebni nobeni novi predpisi. Vse je že lepo urejeno z «Uredbo o minimalnih mezdah, o kolektivnih pogodbah, o pomirjenju in arbitraži». Po uredbi se stavkati preje ne sme, dokler teče posredovanje oblasti. Šele ko zaključijo oblast posredovanje kot neuspešno, ima delavstvo pravico stavkati. Posredovanja po večini dosedaj niso uspela samo vsled neopirljivosti stališča industrije. Delavskih zahtev se ne da odpraviti kar z obdolžitvijo o «hujškanju na štrajk». Industriji naj dokažejo neopravičenost stavk s konkretnimi navedbami, kaj so že vse napravili za ohranitev socialnega miru s svoje strani, kako izvajajo uredbo o minimalnih mezdah in kako sploh plačujejo delavstvo. Za lepim klicem o socialnem miru se ne sme skrivati reakcionarno gledanje na socialna vprašanja. Socialni mir pomeni napredek in zadovoljstvo delovnih množic in ne zadovoljstva posameznikov, da delajo lahko kar hočejo!

— Volitve obratnih zaupnikov so preložene in se vrše, kakor smo že poročali, od 15. julija do 15. avgusta 1939. Delavska zbornica nas obvešča, da smatra kr. banska uprava dosedaj izvedene volitve obratnih zaupnikov za neveljavne in se morajo vsled tega ponoviti na dneve od 15. julija do 15. avgusta. O tej odločbi kr. banske uprave so bili obveščeni tudi vsi predsedniki volilnih odborov. To velja za vsa podjetja razen sezonskih in novoustanovljenih podjetij, v katerih se vršijo volitve, kolikor niso bile zaključene v mesecu februarju, še nadalje po odst. 2. člena 2. navodil za volitve delavskih in nameščenskih zaupnikov.

— Povprečna umrljivost dojenčkov znaša v Sloveniji na tisoč živorojenih 126. V primeri z drugimi pokrajinami v državi odstotek umrljivosti dojenčkov še ni velik. Žalostnejša je pa slika v nekaterih slovenskih vaseh, kjer znaša umrljivost 280 dojenčkov na tisoč živorojenih. Vzrok: težke in obupne socialne razmere.

— Spominsko pismo mlademu kralju Petru II. so izročili Cirilmetodariji ob priliki potovanja na Oplenec. Posvetilo je napisano na več listih, ki so zloženi v škafli, oblikovani kakor starinska rokopišna knjiga.

— Banovinski odbori JRZ so povečini še v rokah prijateljev bivšega ministrskega predsednika dr. Stojadinovića. Namera je, da se dr. Stojadinovićeve prijatelje odstrani iz vodstva JRZ. Pretekli teden je imel banovinski odbor JRZ v dunavski banovini občni zbor, na katerem sta se od 106 delegatov izrekla samo dva delegata za dr. Stojadinovića, dočim so drugi de-

legati glasovali za listo, v kateri ni nobenega odbornika iz bivšega režima. Zgledu dunavske banovine bo sledila vardarska banovina, ki je sklicala skupščino z dnevnim redom: volitve novega odbora. Kakor je videti, bo ostala dr. Stojadinovića samo funkcija predsednika beogradske boje.

— Kočevski rudarji delajo komaj 12 dni mesečno, tako da njihov zaslužek ne zadostuje niti za prehrano družine, kaj šele za obleko in preživljanje otrok. Rudarji so posredovali pri Trboveljski premogokopni družbi, pri rudarskem glavarstvu in železniški direkciji, da bi se državne dobave povečale in s tem omogočilo večje obratovanje kočevskega rudnika.

— Prekomorski promet. V naše luke se je lansko leto uvozilo 6,2 mil. ton, izvozilo pa 14,7 mil. ton.

— Kovanci po 50 din se bodo vzeli iz prometa. Javne blagajne imajo nalog, da kovancev po 50 din ne vračajo več v promet, ampak jih po predpisanim potu pošljejo kovnici.

— Industrijske korporacije so zborovale v Beogradu in sklenile glede socialnega zavarovanja resolucijo, ki se glasi: Da se pristopi k reviziji predpisov socialnega zavarovanja v svrhu znižanja upravnih stroškov in bremen socialnega zavarovanja, katera mora nositi gospodarstvo. — Da se čimprej izvede načelo samouprave pri postavljanju članov ravnateljstva delavskega zavarovanja. Ta postavljanja naj se izvršujejo po predlogih industrijskih korporacij in pri tem je zavarovati sorazmerno delež industrije.

— Premogovna produkcija v državi narašča. V aprilu letošnjega leta so nakopali v premogovnikih 442.574 ton premoga, to je za 28.778 ton, ali za 7 odstotkov več nego lani in za 27 odstotkov več nego predlanskim. Tudi produkcija železne rude se je zvečala. Lani se je izkopal 53.200 ton, letos aprila pa 60.300 ton. Bakrene rude se je v prvih štirih mesecih letošnjega leta produciralo 343.300 ton, nasproti 244.200 tonam lanskega leta. Produkcija bakrene rude se je torej zvečala za 40 odstotkov.

— Večja zaposlitev v trboveljskih revirjih se obeta. Državne železnice so naročile deset tisoč ton premoga preko normalnega naročila.

— Spomladanski velesejem v Ljubljani od 3. do 12. junija bo že 45. razstavna prireditev v Ljubljani. To pomeni 19 let razstavnotehničnega dela v službi gospodarskega in kulturnega napredka našega naroda. Splošni del velesejma bo obsegal vse panoge obrtniške in industrijske proizvodnje. Pohoštvo bo tvorilo posebno razstavo. Te razstave so že tako ukoreninjene, da jih pozna vsa Jugoslavija. Razstava avtomobilov, avtobusov in motornih koles bo tako bogata kot še nikdar doslej. Še pred leti smo bili navezani na uvoz tekstilnega blaga. Sedaj že naše tvornice krijejo vso domačo potrebo in mislijo že na izvoz. Gradnja cest je za našo državo življenjsko vprašanje. Na velesejmu bodo razstavljeni najmodernejši stroji za gradnjo cest. Zveza gospodinj v Ljubljani v zvezi z ženskim društvom bo podala letos pregled slovenskih narodnih ženskih izdelkov, predvsem vzenin, narodnih noš in ženskih ročnih del. Ljubljanska tobačna tovarna pripravlja razstavo tobačnih izdelkov. Komite tehničnega dela v Ljubljani priredi razstavo o pasivni obrambi prebivalstva za slučaj vojne. Zanimiva bo tudi gorenjska in dolenska kmečka hiša v narodnem slogu. Na železnici ima vsak obiskovalec brezplačen povratek, če si pri odhodu na odhodni postaji poleg cele vožnje karte nabavi še rumeno železniško izkaznico za din 2.— in si prekrbi potrdilo o obisku velesejma, ki ga bo dobil na velesejmski blagajni. Potovanje v Ljubljano od 31. maja do 12. junija, povratek od 3. do 17. junija.

Dispanzerji

V dneh od 4. do 11. junija se vrši protijetični teden, ki ga priredi po vseh krajih Slovenije Protituberkulozna liga. Že v zadnji številki smo opozorili na velike naloge, ki jih vrši Protituberkulozna liga. Jetika je značilna delavska in socialna bolezen. Zato se delavstvo, kadar to le more, aktivno udeležuje dela Protituberkulozne lige. Tako bo mariborsko delavstvo ob priliki protituberkuloznega tedna prispevalo po 1 dinar na osebo za sklad protituberkulozne lige. Nameščenci bodo prispevali po 10 din. Delodajalci so se obvezali, da bodo prispevali najmanj toliko, kakor delavci in nameščenci skupaj. Prav bi bilo, da bi mariborskemu zgledu sledilo tudi ostalo delavstvo. Središče protituberkuloznega dela se nahaja v protituberkuloznih dispanzerjih. Kako ogromno in uspešno delo se je izvršilo v protituberkuloznih dispanzerjih nam pokaže referat gospoda primarija dr. Neubaerja, ki ga je imel na skupščini Protituberkulozne lige:

V Sloveniji je danes 17 dispanzerjev v službi ljudskega zdravja. Kmalu jih bo 20. Poleg tega imamo 3 ambulatorije za bolne na pljučih pri naših zdraviliščih na Golniku, v Topolščici in na Vurbergu.

Blizu 700.000 ljudi

uživa danes blagodat dispanzerjevega dela. Polagoma se približujemo cilju, da ne bo nobenega prebivalca Slovenije, ki ne bi imel dostopa do svojega dispanzerja, ki ne bi v slučaju potrebe našel oskrbe, zdravljenja in zaščite. V najbližji bodočnosti se ustanove dispanzerji v Kočevju, Metliki, Lendavi, Litiji, Škofji Loki in v Ljutomeru.

Dispanzersko omrežje bo torej v kratkem gotovo. Izpolniti ga bo potem samo še treba z dvema ali tremi potujočimi dispanzerji, ki bodo s pomočjo mobilnega rentgena skrbeli, da bo protituberkulozna služba dostopna najbolj oddaljeni gorski vasi. Ustanovitev teh dispanzerjev pa je obenem vprašanje stroškov, ki jih skoraj gotovo ne bo mogoče kriti na podlagi delavne vzajemnosti, temveč jih bo morala prevzeti država ali banovina, končno pa tudi vprašanje zdravnikov-specialistov, ki jih zaenkrat za to službo še ni.

Vsi dispanzerji skupaj povzročajo letno čez 800.000 din stroškov za vzdrževanje. Od celokupnih stroškov krije država po higienskem zavodu 18 odstotkov, banska uprava 20, OUZD 12, Bratovske skladišnice 10, mestni občini Ljubljana in Ptuj prispevata 15 odstotkov, manjša mesta in podeželske občine 11, industrija 7 in lige 7 odstotkov.

Protituberkulozni dispanzerji so vršili tekom leta 1938.

20.000 prvih in 12.000 ponovnih pregledov

ter sprejemali zaradi posveta 4000 ljudi. Skupaj je dispanzerje obiskalo 36.000 ljudi. Izvršeno je bilo 28.000 kliničnih in 27.000 rentgenskih ter 12.000 drugih preiskav (kri, pljunki, tuberkulin).

Dispanzerji so našli 1100 do tedaj še neznanih primerov odprte jetike pljuč, 1600 bolnikov z zaprto jetiko pljuč ter 100 bolnikov z jetiko drugih organov. Skupaj se je nahajalo v oskrbi dispanzerjev 2000 bolnikov z odprto ter 3000 z zaprto tuberkulozo.

Dispanzerji pa so tudi zdravili bolnike. Dajali so 700 osebam 5000 pneu-motorakov, poleg tega pa številne injekcije in izvršili tudi manjše posege, kakor n. pr. punkcije itd.

Dispanzerske sestre so izvršile 3800 hišnih obiskov.

Zdravnikom ob strani stojijo

zaščitne sestre,

čijih delo je za uspeh dispanzerjev neobhodno potrebno. Terensko delo pa zahteva od sester prav posebno mnogo vztrajnosti in napa, saj se nekateri dispanzerski okoliši raztezajo v globino 30 km.

Med dispanzerskim delom moramo omeniti tudi tako zvane

serijske preiskave,

to je preiskave zaključenih poklicnih ali drugih skupin, ki jih je del Proti-

tuberkuloznih dispanzerjev vršil tekom lanskega leta. Te preiskave, ki se v vedno večjem obsegu nadaljujejo, so prav posebno pomembne posebno med delavstvom tovarn, športniki, šolsko mladino itd. Koristi teh preiskav pa bodo vidne ne samo v borbi proti tuberkulozi, temveč v izboljšanju zdravstvenih prilik med našim prebivalstvom sploh.

Dispanzerski zdravniki so se davno združili v delovno vzajemnost dispanzerskih zdravnikov, ki skrbijo za sodelovanje posameznih ustanov med seboj, za boljše osebne, znanstvene in stanovske stike med vodji PD.

prostorov za dispanzerje

še ni povsod rešeno tako, kakor bi to želeli. Res je, da se da v skromnih prostorih jako dobro delati in da si najni prostori sami na sebi še ne nudijo prav nobenega jamstva za marljivo in uspešno delo. Toda gotov minimum higijskih in drugih zahtev moramo staviti na dispanzerske prostore.

Protituberkulozni dispanzerji so si tudi tekom 1938 nabavili

večje število rentgenskih aparatov.

Vsi naši dispanzerji so opremljeni z vsem, kar je za preiskavo in zdravljenje po sodobnih načelih potrebno. S tem je v polni meri upoštevano ono geslo, ki smo si ga postavili od vsega začetka: Pod nobenim pogojem ne bomo ustanov, ki v enem ali drugem oziru ne bi bile popolnoma kos svoji nalogi.

Pri socialnem delu so dispanzerji pač PD vedno samo posredovalci lige, ki mora dati v ta namen potrebna sredstva. Ta pa so spričo velike potrebe seveda razmeroma prav picla. Vendar pa ni niti enega dispanzerja, ki bi ta svoj delokrog popolnoma zamenjal. Podpiranje siromašnih bolnikov, zlasti onih z družinami, z denarjem ali z živili, če nič drugega, pa vsaj plačevanje potnih stroškov od stanovanja bolnika do PD najdemo v poročilih vseh PD.

Nerešeno pa je še vedno vprašanje pravočasnega in zadostnega zdravljenja onih bolnikov, pri katerih je dispanzer odkril tuberkulozno obolenje. Zato ne bom nehal ponavljati svoje glavne zahteve:

Ustvarjajmo sedaj oddelke za tuberkulozne pri bolnicah, zbirajmo sredstva za zdravljenje jetičnih v bolnicah in zdraviliščih v smislu gesla naše Zveze:

Zdravim varstvo, bolnim pomoč!

Jetika v Sloveniji počasi nazaduje. Še vedno pa je je mnogo in preveč. Vendar pa smo lahko zadovoljni z dosedanjim delom tudi s tega vidika. Toda naj nihče ne misli, da je prišel čas počitka, čas, ko lahko brez dela vse drugo prepuščamo prirodnemu razvoju. Proti jetiki se borijo danes z nezmanjšano energijo celo oni narodi in države, ki so dosegli veliko večji padec umrljivosti kot mi. Zato nam ostane še vedno polno dela. Pojdimo torej zopet na delo in gradimo dalje z vso energijo in ljubeznijo.

Iz naših delavskih krajev Na vprašanje - odgovor

Maribor

Poziv vsemu članstvu mariborske podružnice. V soboto 3. in nedeljo 4. junija proslavi bratsko Udruženje narodnih železničarjev UJNZB v Mariboru 30 letnico obstoja in istočasno njegovo glasbeno društvo «Drava» 20 letnico obstoja. V soboto se vrši proslava ob 20. uri v Sokolskem domu s koncertom «Drave», v nedeljo 4. VI. ob 15. uri pa bo razvitje praporov UJNZB in «Drave». Vabimo vse članstvo, da se obeh prireditvah udeleži v kar največjem številu. Posebno popoldanske prireditve naj se članstvo udeleži v velikem številu in naj se pridruži delegaciji, ki se udeleži proslave s centralnim praporom. Zbirališče delegatov in ostalega članstva je ob 14. uri v prostorih NSZ, odkoder gremo s praporom na čelu na proslavo te bratske organizacije, ki je nastala iz naših vrst. Vse in vse v zbor in na proslavo!

Stavbinski delavci! Pri gradbenem podjetju Ing. Jelenec & Šlajmer se vrši v soboto 3. junija volitve obratnih zaupnikov. Naša organizacija je postavila svojo listo na kateri so odlični vaši tovariši na čelu s tov. Leopoldom Čergulom. Vsi, ki ste organizirani v naših vrstah in vsi oni, ki hočete dobre in poštene zaupnike, volite plavo listo in oddajte pri volitvah plavo glasovnico celo, ostale pa pretrgajte čez polovico. Vsi na delo za čim lepšo zmago naše liste. Ta plava je ta prava!

Vsem zaupnikom NSZ. Na naš zadnji poziv so se nekateri zaupniki, ki se zavedajo prevzete dolžnosti, takoj oglašili. Je pa še nekaj njih, ki se pozivu niso odzvali. Prosimo nujno vse naše zaupnike iz vseh tovarn, da se takoj javijo našemu tajniku. Zadeva je nujna in važna.

Zamudnikom. Takih imamo tudi nekaj v naših vrstah. Vsem, ki spadajo v te vrste sporočamo, da bomo prihodnjo številko lista poslali samo onim, ki imajo poravnano članarino. Nas centrala stalno opominja na zamudnike, zato vas prosimo, da storite svojo dolžnost. Zamudniki ne dobijo več prihodnje številke lista, če takoj ne poravnajo svojih obveznosti. Red mora biti povsod, najbolj pa še v organizaciji.

Stavbinski delavci se zbiramo v nedeljo 4. junija ob 14. uri pred Delavsko zbornico in gremo skupno na proslavo UJNZB. Pridite vsi. Oddaljeni pridite s kolesi. Pokažimo ob vsaki priliki svojo zavednost in solidarnost.

Jesenice

Krajevna bratovska skladnica odreja za mesec junij 1939 sledeči vrstni red zdravniške službe ob nedeljah in praznikih, ki velja za vse družinske člane in zavarovane člane brez razlike na njih bivališče, in sicer: 4. junija 1939 g. dr. Keržan Bartol, 8. junija 1939 g. dr. Hafner Jože, 11. junija 1939 g. dr. Čeh Milan, 18. junija 1939 g. dr. Keržan Bartol, 25. junija 1939 g. dr. Hafner Jože.

Slovenjgradec

Redni občni zbor podružnice NSZ se vrši v nedeljo dne 4. t. m. v Slovenjgradcu. Na dnevnem redu bodo poročila predsednika, tajnika, blagajnika in nadzornega odbora. Zastopnik centrale pa bo podal situacijsko poročilo ter splošen pregled strokovnega dela. Upamo, da se bodo vsi tovariši udeležili tega občnega zbora, ker se bodo na tem občnem zboru reševala vsa pereča vprašanja, ki se tičejo vsega delavstva.

Ljubljana

Z ozirom na težke življenjske razmere delavstva je podružnica Narodne strokovne zveze in podružnica Splošne delavske zveze sklenila, da zaprosita podjetje, da z ozirom na težki položaj priskoči delavstvu na pomoč in mu vsaj delno pomaga in ga reši iz bede zaradi naraščajoče draginje s tem, da mu zviša plačo. Obe organizaciji sta vložili na podjetje posebno vlogo, v kateri naprošata družbo, da upošteva težak socialni položaj delavstva in skuša po svojih močeh ugoditi upravičenim željam pivovarskega delavstva.

Pogajanja se bodo najbrže pričela v 14 dneh, o poteku teh pogajanj pa bomo poročali prihodnjič.

Javornik

Izredni občni zbor podružnice NSZ v Javorniku se bo vršil v nedeljo dne 11. junija 1939 ob 9. uri dopoldne. — Dnevni red zbora je sledeč: 1. Čitanje zapisnika zadnjega rednega občnega zbora. 2. Poročilo funkcionarjev. 3. Poročilo centralnega zastopnika. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajnosti. Zaradi važnosti prosimo tovariše, da se zbora zagotovo in točno udeležijo.

Medvode

Velika tombola. V nedeljo dne 4. junija 1939 priredi podružnica Narodne strokovne zveze v Medvodah na telovadišču Sokolskega doma svojo veliko tombolo. Dobitki so izredno veliki in bo vsak obiskovalec tombole z njimi gotovo zadovoljen. Tombola se prične ob 4. uri popoldne in se v slučaju slabega vremena preloži na praznik Vnebohoda na dan 8. junija. Tovariše in prijatelje vabimo, da se tombole v polnem številu udeležijo. Po tomboli se bo vršila na istem prostoru velika vrtna veselica. Ker je čisti dobiček namenjen brezposelnim delavcem, smo prepričani, da bo imela tombola polno udeležencev.

Poročil se je tov. Zaločnik Peter. Na njegovi novi življenjski poti mu želimo obilo sreče.

Svilene LETNE SRAJCE bombažaste bluze trikot in dokolenke vseh vrst nudi po ugodnih cenah modna trgovina

MIRKO BREČKO, MARIBOR
Aleksandrova 32

Vsaki osebi — družini nudi stalni zastavek „MARA“ Maribor, Orožnova 6
Celje, Slomškov trg 1

Pletilnica — razpošiljalnica nogavic in pletenja

Ugoden nakup manufakture pri

I. TRPIN - U

Oglejte si izložbe. Blago in cene govorijo!

Za pomlad

otroške, moške, damske nogavice, otroške jopce, kapce, čevljičke, sandale, dobite najceneje v velikih izbirah pri

„LUNA“
Maribor, samo Glavni trg 24

Franc K. — Maribor. Zaposlen sem v obratu, ki ima deset delavcev. Delodajalec nam je predpisal poslovni red. Ali je v to upravičen? — Obvezni poslovni redi so samo za industrijska podjetja. Lahko pa delodajalec izda poslovni red tudi za neindustrijski obrat. Poslovni redi obrtniških obratovalnic vsebujejo zgolj službena navodila, po katerih naj se služba vrši, n. pr. navodila glede vrstnega reda službovanja v posameznih oddelkih, glede obračunavanja med oddelki, glede denarnega in blagovnega poslovanja v obratu, glede pisarniškega poslovanja, tehničnega procesa dela itd. To so prav za prav le tehnična navodila za delo v obratu. Službodajalec tak poslovni red lahko izda spričo svoje nadrejenosti, ki mu omogoča razpolagati z uslužbenčevim delovno silo. Samo ob sebi umevno pa ne more poslovni red obsegati ničesar, kar bi bilo v nasprotju z zakoni. Kar je v nasprotju z zakoni za službojemalce ne velja in naj je poslovni red tudi objavljen v obratu.

Engen M. — Ljubljana. — Zaposlen sem v špecerijski trgovini. Ali moram biti član pomočniškega zbora in plačevati prispevke? — Po obrtnem zakonu je pomočniški zbor prisilna organiza-

cija in se članstva ne morete braniti. Prav tako morate plačevati na občnem zboru sklenjene prispevke. Naloga pomočniških zborov je, da sestavljajo spisec članov razsodišnega odbora, zastopajo koristi pomočnikov in razpravljajo o vprašanjih, ki se tičejo službenih razmerij.

Lovrenc L., Krško. — Ali bi mi lahko povedali, kaj pomeni pri bolniški blagajni označba bolezn XI/10. — Ta označba pomeni bolezen žolčnjaka, lat. Calculosis.

Vojteh K., Maribor. — Sem s Češkega. Domov več ne morem. Ali lahko pričakujem, da se mi bo dovolilo bivanje v Jugoslaviji, kot zavednemu Čehu — Mislimo, da ne bo zadržkov, da ostanete Vi pri nas, kot zaveden Čeh, če je še vedno pri nas zaposlenih toliko drugih nezavednih tujih državljanov. Obrnite se na inspekcijo dela za dovoljenje. S svojim delodajalcem sklenite pismo pogodbo. V pisni pogodbi Vam mora delodajalec nuditi najmanj iste delovne pogoje, kakor jih imajo domači delavci iste stroke in sposobnosti. Najpozneje v 15. dneh po vstopu v delo morate predložiti upravni oblasti pogodbo, en izvod pogodbe pa si pridržite za svojo uporabo.

Ali verjamete, ali ne?

da je bilo pri nas od leta 1929, do 1932, izdanih nič manj kot 182 zakonov, uredb in pravilnikov, ki se tičejo sodnega zakonodavstva;

da so Rusi letos zasejali 45 milijonov ha zemljišč, dočim je cela Evropa zasejala le 27 mil. ha;

da so v Angliji potrošili leta 1936. za potrebe narodnega zdravja 2500 din na prebivalca, pri nas pa v istem času 55 din;

da po finančnem zakonu plača pri nas vsak bolnik po 2 din dnevno za zdravstveni fond;

da je v državi 5500 zdravnikov, a od teh jih zdravi na deželi le 800;

da se pripravlja sindikat, v katerem bodo obvezno organizirani vsi delavci;

da je v srezu Svrlijig v Srbiji 95.4 odstotka nepismenih žen;

da je šef nemške špijonaže, polkovnik Nikolaj, pri neki priliki izjavil: Najboljši nemški špijoni v slovanskih krajih so bili samo Slovani. Po svoji naravi nimajo Slovani dovolj nacionalne zavesti in ponosa;

da se je za narodno prosveto, poljedelstvo, socialno skrbstvo in telesno vzgojo naroda potrošilo v Jugoslaviji eno desetino proračuna (11.22 odstotka). To je letno na glavo prebivalca 87.62 din;

da je narodni dohodek v Jugoslaviji znašal leta 1926. na prebivalca 5354 din, leta 1937. pa samo 2875 din;

da imajo Nemčija, Italija in Japonska skupaj za eno četrtino manj zlat, kakor pa mala švica sama;

da na Angleškem umira za jetiko v bogatih slojih 49, v siromašnih po 137 moških v starosti od 20. do 65. leta starosti;

da je iz proračuna za poljedelstvo, ki obsega pri nas 1 odstotek celotnega budžeta, odobrena podpora 100.000 din

za gradnjo cerkve v Lipljanih, za zdravstveni dom v istem kraju pa 40.000 din;

da v Švici vrše poizkuse s 16 m visokimi tanki, katere bodo potopili v jezerih in v katerih bodo shranili za slučaj vojne živila;

da se je v zvezi z oboroževanjem v Nemčiji zadnja štiri leta dvignil uvoz železa za 300 odstotkov, bakra za 80 in cina za preko 30 odstotkov;

da so znašale dividende nemške oboroževalne industrije leta 1932-33 446.7 mil. RM, leta 1936-37 pa 772 mil. RM;

da je v Nemčiji znašal uvoz hranil živalskega izvora leta 1928 1493.9 mil. (meso, jajca, maslo), leta 1936. pa le še 443.7 mil. RM.

OBJAVA.

Uprava «Nove Pravde» javlja, da g. Marolt Jože, stanujoč v Mariboru, Mlinska ulica 7, ni upravičen nastopiti v njenem imenu in kasiirati katere koli zneske.

Uprava «Nove Pravde».

Posteljne odeje

z belo vato močno prešite (dom. izdelek od din 70.— naprej, samo pri

A. ŠTUHEC

specijalna trgovina - izdelovanje post. odej Maribor, Stolna ulica 5

LJUBLJANSKI VELESEJEM

OD 3. DO 12. JUNIJA 1939

(45. razstavna prireditev) 600 razstavjalcev iz 12 držav. Najraznovrstnejše blago. Posebne razstave: Pohištvo, avtomobili, narodne vezenine.

Polovična voznina na železnici. Pri postajni blagajni kupite rumeno železniško izkaznico za din 2.—. Zrebanje vstopnic za dobitke v vrednosti okrog din 100.000.—.